

СЕКЦІЯ 5

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ І ТЕХНОЛОГІЙ В ОБЛІКУ, АНАЛІЗІ ТА АУДИТІ

Арцімович Аліна

студентка спеціальності «Облік і оподаткування»,

Науковий керівник: **Фугело П.М.**

канд.екон.наук, доцент кафедри фінансів, банківської справи,

страхування та електронних платіжних систем,

Подільський державний аграрно-технічний університет,

м. Кам'янець-Подільський

АВТОМАТИЗАЦІЯ ПРОЦЕСУ БЮДЖЕТУВАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Здійснити оперативний збір, оброблення і консолідування фактичних даних для потреб бюджетування без автоматизації практично неможливо.

Оптимальним варіантом при цьому є здійснення системної автоматизації бюджетування на підприємстві вже після відпрацювання методики, методології бюджетування, вибору форм основних, допоміжних та спеціальних бюджетів, кошторисів, розроблення моделі консолідування бюджетних показників, відпрацювання каналів оперативної передачі фінансової інформації та здійснення декількох циклів розроблення, аналізу та коригування бюджетів.

Основними вимогами щодо автоматизації бюджетування є:

- відповідність фінансовим можливостям підприємства;
- адаптивність автоматизованої системи бюджетування;
- забезпечування багатоваріантності бюджетування на гнучких засадах;
- швидкість навчання користувачів та можливість внесення змін;
- комплексне охоплення всього інформаційного масиву даних;
- прозорість взаємозв'язків між різними модулями програмної

продукції;

- наявність консультативної допомоги користувачам;
- здатність пристосування до будь-якої організаційної структури

управління тощо.

Для автоматизації бюджетування у великих корпораціях, холдингових компаніях часто використовують програмну продукцію, що належить до певного класу інтегрованих систем управління (ІСУ). Фахівці згруповують ІСУ у такі основні класи:

- МКР: передбачає управління лише виробництвом;
- МКР II: включає бізнес-планування, планування попиту, реалізації, виробництва, потреби у матеріальних ресурсах, виробничих потужностях, управління замовленнями клієнтів, оцінку виконання тощо;
- ЕКР: передбачає управління всіма різновидами ресурсів підприємства, включаючи моделювання, різноманітні аналітичні інструменти, оптимізацію прийняття управлінських;
- ЕКР II: створює можливості для управління, на противагу попереднім системам, зовнішніми відносинами підприємства із постачальниками, замовниками, партнерами тощо;
- 8-МЕ8: забезпечує контролювання стану і розподілу ресурсів, диспетчеризацію виробничих процесів, збір і обробку даних, управління виробничими процесами, планування і супровід виробництва, управління якістю продукції, аналіз продуктивності, складання графіків робіт, формування системи документообігу, управління персоналом, управління виробничими фондами тощо.

Усі інтегровані управлінські системи дозволяють упорядкувати виробничі процеси, мінімізувати часові витрати за усіма операціями, знизити брак, відпрацювати документообіг тощо. Але водночас системи таких класів є надзвичай дорогими, характеризуються низьким рівнем адаптивності, тривалістю впровадження, налагодження та тестування, складністю навчання користувачів. Найбільш відомими системами автоматизації бюджетування, які

розробляються у високорозвинутих країнах, є SAP/К3, ВАА1/IV, IP5 та інші. Перевагами таких систем є можливості застосування у великій, територіально диверсифікованій організації, надійність та широкий спектр функцій, урахування всіх сфер функціонування організацій. Але вони мають і ряд недоліків: складності у галузевій та ринковій адаптації, надлишковий аналітичний інструментарій, висока вартість (наприклад, середня вартість проекту впровадження, включаючи вартість ліцензії, технологічний консалтинг та підтримку, становить від 40 до 1200 тис. дол. США). Відповідно, такі системи є, доступними лише для великих фінансово могутніх підприємств об'єднань [1].

Конкурентами для таких систем є розробки програмістів пострадянського простору, спеціалізовані програмні продукти яких, за функціональними характеристиками та технологічним рівнем є достатньо привабливими.

Наприклад, система «Галактика», що формується на засадах концепції МКР II містить модуль «Управління бюджетом», який призначений для автоматичного формування планових і фактичних показників бюджетів на основі первинної виробничо-господарської та бухгалтерської документації.

Доцільно зауважити, що корпорація «Галактика» пропонує адаптовані програмні системи відповідно до сфер та видів діяльності.

Крім цього, на вітчизняному ринку пропонує свої спеціалізовані пакети прикладних програм компанія «Диск», а саме програмний продукт «ДИСК: універсальна облікова система + ФП + ПП», у системі якого реалізовано бюджетування (створення бюджетів для окремих підрозділів і всього підприємства, контроль за виконанням бюджетів).

ТЗОВ «Програмні системи розвитку» є розробником програмних продуктів та технологічних рішень серії «Менеджер» («Менеджер-Олігарх», «Менеджер-Інвестор», «Менеджер-Стратег», «Менеджер-Гроші» та інші), які також включають модулі бюджетування у відповідних сферах [2].

Раціональним та ефективним для створення комп'ютеризованої системи бюджетування вважаємо програмний продукт «Инталев: Корпоративные финансы». Програма є додатком до типових конфігурацій для «1С» [3].

Для підвищення ефективності діяльності с.-г. виробників доцільним є також запровадження системи економічного моніторингу підприємств [4].

Підсистема «ІН-АГРО: Бюджетування» призначена для планування, контролю та аналізу грошових потоків, а також фінансових результатів в єдиній інформаційній базі. Програма універсальна, і може використовуватися на підприємствах будь-яких галузей з різними рівнями складності бюджетів [5].

Після вибору програмної продукції, її встановлення, налагодження та тестування, а, інколи, і паралельно, відбувається навчання користувачів роботі з новою програмою. Бажано, щоб працівники брали участь і у розробленні програмної продукції, чітко уявляли взаємозв'язки між її елементами та модель консолідування бюджетних показників.

На вітчизняному ринку основною проблемою автоматизації бюджетування є те, що програмна продукція безпосередньо прив'язана до бухгалтерського обліку, а бюджетування, як відомо, базується на даних управлінського обліку. Найбільш перспективним рішенням цієї проблеми є прилаштування бухгалтерських програм і програм бюджетування до єдиної бази первинної документації відповідно до визначених організаційних цілей.

Список використаних джерел

1. Ткаченко А.М. Бюджетування – ефективний засіб попередження впливу кризових явищ. URL: http://www.zgia.zp.ua/gazeta/evzdia_3_005.pdf
2. Автоматизація бюджетування на підприємстві. URL: https://studopedia.su/9_61926_avtomatizatsiya-byudzhetyvannya-na-pidpriemstvi.html
3. Бюджетування в умовах комп'ютеризації інформаційного забезпечення управління підприємством. Збірник наукових праць ВНАУ. Серія: Економічні науки. №3 (69).С. 48-54.
4. Фугело П.М. Ситуаційне управління в ризик-менеджменті АПК. Науково-теоретичний журнал Хмельницького економічного університету «Наука й економіка». Хмельницький, 2010. № 1(17). С.146–155.
5. ІН-АГРО: Бюджетування. URL: <https://inagro.com.ua/ua/programmy/1c/inagro-budgetirovanie.php>